

УКРАЇНА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
(НУ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»)

Н А К А З

23 жовтня 2025 р.

№ 480

Про введення в дію рішення
науково-технічної ради щодо
затвердження Політики відкритої науки
в НУ «Запорізька політехніка»

З метою створення єдиного інституційного підходу до впровадження принципів відкритої науки, забезпечення відкритого доступу до результатів наукових досліджень, забезпечення прозорості, якості та суспільного впливу наукової діяльності, а також відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 № 892-р «Про затвердження Національного плану щодо відкритої науки», рекомендацій ЮНЕСКО про відкриту науку (2021 р.) та політики Європейського Союзу в межах програми «Горизонт Європа» а також відповідно до Закону України про «Вищу освіту» та на виконання рішення науково-технічної ради Національного університету «Запорізька політехніка» (протокол №11 від «23» жовтня 2025 р.) про затвердження політики відкритої науки в НУ «Запорізька політехніка»

НАКАЗУЮ:

1. Ввести в дію рішення науково-технічної ради (Додаток 1) щодо затвердження Політики відкритої науки в НУ «Запорізька політехніка» (Додаток 2).
2. Керівникам структурних підрозділів забезпечити ознайомлення науково-педагогічних і наукових працівників з положеннями Політики та контроль за їх виконанням.
3. Начальнику ІОЦ Андрію САВЧУКУ оприлюднити цей наказ з додатком на офіційному сайті університету.
4. Контроль за виконанням даного наказу покласти на проректора з НР Вадима ШАЛОМЄЄВА.

Додатки: №1 на 1 арк.
№2 на 16 арк.

Ректор

Віктор ГРЕШТА

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з НІР та ПІРУ

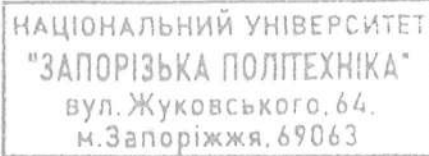
Руслан КУЛИКОВСЬКИЙ

_____ 2025р.

Начальник юридичного відділу

Максим ДЕСВ

_____ 2025р.

ВИТЯГ ІЗ ПРОТОКОЛУ

«23» «жовтня» 2025 року № 11

м. Запоріжжя

засідання науково-технічної ради

Голова засідання: начальник НДЧ канд. техн. наук, доц. Ярослав ДВІРНИК.

Технічний секретар: начальник ПІВ НДЧ Наталя ВИСОЦЬКА.

Засідання проводиться у змішаному форматі.

ПРИСУТНІ: Члени НТР:

Антонов М.Л., Васильєва О.О., Воскобойник О.Ю., Глушко В.І.,
Кокарева С.М., Коротун А.В., Куликовський Р.А., Леоценко С. Д.,
Мазін В.М., Міт'єв О.А., Пирожок А.В., Сажнев В.М., Фурманова
Н.І. (лист присутності додається)

ОНЛАЙН: Бриков М.М., Гайворонська Т.О., Кузькін О.Ф., Кузьмін В.В.,
Сніжної Г.В., Субботін С.О., Ткач Д.В., Турпак С.М., Філей Ю.В.,

ВІДСУТНІ: Андрієнко П.Д., Беліков С.Б., Гудзь П.В., Карпенко А.В., Малий
О.Ю., Міщенко В.Г., Наумик В.В., Павленко Д.В., Сажнев В.М.,
Ткаченко А.М., Хітрова Т.В., Шаломєєв В.А.

ЗАПРОШЕНІ: Рудських О.М., Чердниченко І.А., Бакурова А.В.

Порядок денний:

3. Про затвердження «Політика відкритої науки в Національному університеті
«Запорізька політехніка».

3 СЛУХАЛИ: Інформацію начальника НДЧ канд. техн. наук, доц. Ярослава
ДВІРНИКА про затвердження «Політика відкритої науки в Національному
університеті «Запорізька політехніка».(Текст додається)

3. ВИСТУПИЛИ: Проректор з НІР та ПІРУ канд. техн. наук, доц. Руслан
Куликовський який коротко виклав основні положення «Політика відкритої науки в
Національному університеті «Запорізька політехніка».

3. УХВАЛИЛИ: На підставі відкритого голосування, одноголосно затвердити
«Політика відкритої науки в Національному університеті «Запорізька політехніка».

Заступник Голови науково-технічної ради

Ярослав ДВІРНИК

Технічний секретар ради

Наталя ВИСОЦЬКА

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Введено в дію наказом ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від 23 жовтня 2025 р. № 480

Ректор

 Віктор ГРЕШТА

**Політика відкритої науки в
Національному університеті «Запорізька політехніка»**

Схвалено

Науково-технічною радою

НУ «Запорізька політехніка»

Протокол № 11 від 23 жовтня 2025 р.

Заступник голови НТР

 Ярослав ДВІРНИК

Запоріжжя - 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Політика відкритої науки (далі – Політика) встановлює єдину інституційну рамку для впровадження та реалізації принципів і практик відкритої науки в Національному університеті «Запорізька політехніка» (далі – Університет). Політика розроблена з метою системної інтеграції Університету до Європейського дослідницького простору та світового наукового середовища через модернізацію наукових комунікацій та управління дослідницькими процесами.

Головною метою Політики є створення сприятливого середовища для підвищення якості, прозорості, ефективності та суспільного впливу наукових досліджень, що проводяться в Університеті. Досягнення цієї мети передбачає перехід до відкритої моделі наукової діяльності, яка сприяє прискоренню наукового прогресу, підвищенню довіри до науки та ефективному вирішенню складних суспільних завдань.

Основні завдання Політики:

- підвищення глобальної видимості та цитованості наукових результатів, отриманих співробітниками та здобувачами освіти Університету;
- забезпечення прозорості, відтворюваності та надійності наукових досліджень шляхом відкритого доступу до публікацій та дослідницьких даних;
- сприяння розвитку наукової співпраці на національному та міжнародному рівнях через усунення бар'єрів для обміну знаннями;
- гармонізація наукової діяльності Університету з вимогами національних та міжнародних грантових програм, зокрема Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа»;
- формування в університетській спільноті культури відкритості, академічної доброчесності та відповідального управління науковими результатами;
- ефективне використання та збереження інтелектуальних активів Університету для освітніх, наукових та інноваційних цілей.

Сфера застосування Політики поширюється на всіх наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, студентів та інших співробітників Університету (далі — члени університетської спільноти), залучених до наукової, науково-технічної та освітньої діяльності. Політика охоплює всю діяльність Університету, зокрема освітній процес і наукову роботу, та застосовується до результатів наукової, науково-технічної й науково-педагогічної діяльності, створених із використанням ресурсів Університету. Вона поширюється на всі етапи життєвого циклу дослідження

— від планування і проведення до поширення, оцінювання та довготривалого збереження його результатів.

Дія Політики не поширюється на результати діяльності, виконаної працівниками Університету поза межами їхніх посадових обов'язків. Водночас це не виключає можливості користування університетськими інформаційними системами для публікації та архівування таких результатів (зокрема в інституційному репозиторії) із дотриманням відповідних правил користування.

Політика ґрунтується на положеннях чинного законодавства України, стратегічних документах у сфері науки та освіти, а також на передових міжнародних рекомендаціях і стандартах у сфері відкритої науки.

Національна нормативна база:

- Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII від 26.11.2015 р., який визначає правові та організаційні засади наукової діяльності в Україні;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 08.10.2022 р. № 892-р «Про затвердження Національного плану щодо відкритої науки»;
- Накази та рекомендації Міністерства освіти і науки України, що регулюють питання оприлюднення результатів наукових досліджень, зокрема дисертацій та академічних текстів.

Міжнародна нормативна та рекомендаційна база:

- Рекомендація ЮНЕСКО про відкриту науку (UNESCO Recommendation on Open Science), ухвалена Генеральною конференцією ЮНЕСКО у 2021 році, що встановлює глобальні стандарти, цінності та принципи відкритої науки;
- Політика та мандати щодо відкритої науки Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій "Горизонт Європа" (Horizon Europe), які є обов'язковими для проєктів, що фінансуються програмою;
- Рекомендація Європейської Комісії (ЄС) 2018/790 від 25 квітня 2018 року щодо доступу до наукової інформації та її збереження;
- Принципи та рекомендації провідних європейських наукових асоціацій, таких як Ліга європейських дослідницьких університетів (LERU), CESAER та Асоціація європейських університетів (EUA).

Для цілей цієї Політики наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Відкрита наука (Open Science) – це інклюзивний конструкт, що поєднує різноманітні рухи та практики, спрямовані на те, щоб зробити багатомовні наукові знання відкрито доступними, досяжними та придатними для повторного використання для всіх; на розширення наукової співпраці та обміну інформацією на благо науки та суспільства; а також на відкриття

процесів створення, оцінки та поширення наукових знань для суспільних акторів за межами традиційної наукової спільноти.

Об'єкти відкритої науки – результати та продукти наукової та освітньої діяльності, що створюються та поширюються з дотриманням принципів відкритої науки. До них належать: наукові публікації (статті, монографії, розділи книг, матеріали конференцій), препринти, дисертації та автореферати, кваліфікаційні роботи, дослідницькі дані, метадані, програмне забезпечення та вихідний код, протоколи та методики досліджень, робочі процеси, а також відкриті освітні ресурси.

Дослідницькі дані (Research Data) – будь-яка інформація (факти, цифри, записи, спостереження тощо), зібрана, згенерована або створена під час наукового дослідження з метою аналізу, розгляду та обґрунтування висновків. Це поняття охоплює не лише числові дані, а й текстові документи, зображення, аудіо- та відеозаписи, програмний код, моделі та інші цифрові об'єкти, що є основою для наукових результатів.

Принципи FAIR (FAIR Principles) – набір керівних принципів для управління дослідницькими даними, що мають на меті зробити їх придатними для пошуку (Findable), доступними (Accessible), сумісними (Interoperable) та придатними для повторного використання (Reusable) як для людей, так і для машин. Ці принципи є основою для відповідального управління даними.

Інституційний репозиторій (Institutional Repository) – електронний архів Університету, що забезпечує накопичення, систематизацію, довготривале зберігання та надання відкритого доступу до інтелектуальних продуктів університетської спільноти. Він є ключовим елементом інфраструктури відкритої науки в Університеті.

План управління даними (Data Management Plan, DMP) – формальний документ, що описує життєвий цикл даних, які будуть зібрані або згенеровані в рамках наукового проекту. Він деталізує, як дані будуть створюватися, оброблятися, документуватися, зберігатися та поширюватися.

Ліцензії Creative Commons (CC) – набір стандартизованих публічних ліцензій, які дозволяють авторам та правовласникам надавати широкій громадськості дозвіл на використання їхніх творів, зберігаючи при цьому певні права.

2. ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

Політика відкритої науки Університету ґрунтується на фундаментальних академічних та суспільних цінностях, які є основою для побудови довіри до науки та її ефективної інтеграції в суспільство:

Цінності	Зміст та ключові положення
Якість та доброчесність (Quality and Integrity)	Відкритість сприяє підвищенню якості та надійності наукових досліджень. Практики відкритого доступу до публікацій, даних та методологій дозволяють здійснювати незалежну перевірку, критичний аналіз та відтворення результатів, що зміцнює наукову строгість та допомагає боротися з академічною недоброчесністю
Справедливість та рівність (Equity and Fairness)	Університет прагне забезпечити рівні можливості доступу до наукових знань та участі в науковому процесі для всіх, незалежно від географічного положення, фінансового стану, кар'єрного етапу чи інституційної приналежності. Відкрита наука є інструментом для подолання «інформаційної нерівності» та демократизації науки
Різноманіття та інклюзивність (Diversity and Inclusiveness)	Політика заохочує включення до наукового дискурсу знань та перспектив від традиційно недостатньо представлених груп. Це включає підтримку багатомовності в наукових комунікаціях та визнання цінності різних систем знань
Колективна користь (Collective Benefit)	Університет розглядає знання, створені за рахунок публічного фінансування, як суспільне благо. Відкритий доступ до цих знань максимізує їхню користь для суспільства, прискорюючи інновації, покращуючи освіту, інформуючи державну політику та дозволяючи громадянам брати участь у вирішенні глобальних викликів

Для практичної реалізації вищезазначених цінностей Університет керується такими операційними принципами:

Операційні принципи	Зміст та ключові положення
Прозорість, перевірка та відтворюваність (Transparency, Scrutiny, and Reproducibility)	Науковий процес та його результати мають бути максимально прозорими. Університет заохочує практики, що дозволяють іншим дослідникам не лише читати про результати, а й розуміти, як вони були отримані, перевіряти їх та, за потреби, відтворювати. Це включає відкритий доступ до методологій, даних та програмного коду.
Співпраця та участь (Collaboration and Participation)	Відкрита наука сприяє співпраці не лише між науковцями та науковими дисциплінами, а й залученню до наукового процесу широкої громадськості. Університет підтримує розвиток громадянської науки та інших форм партисипативних досліджень, де громадяни можуть брати участь у зборі даних, їх аналізі та інтерпретації
«Настільки відкрито, наскільки можливо, настільки закрито, наскільки необхідно» ("As open as possible, as closed as necessary")	Принцип є наріжним каменем політики відкритої науки Університету. Він встановлює відкритість як стандартну практику (default), водночас визнаючи наявність легітимних причин для обмеження доступу до певних результатів досліджень. Такі обмеження можуть бути пов'язані із захистом персональних даних, комерційної таємниці, прав інтелектуальної власності, національної безпеки або етичними міркуваннями. Важливо, що цей принцип не є виправданням для збереження традиційної «закритої» моделі. Навпаки, він вимагає від дослідників проактивно оцінювати свої дані та результати і надавати чітке обґрунтування для будь-яких обмежень доступу. Це зміщує тягар доведення з тих, хто прагне відкритості, на тих, хто прагне обмежень, і впроваджує елементи управління ризиками та етичної експертизи безпосередньо в дослідницький процес.

3. ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

3.1 Загальні політики доступу до наукових результатів Університету

Університет прагне забезпечити максимально відкритий і безперешкодний доступ до наукових результатів без фінансових, юридичних чи технічних бар'єрів у межах законодавства України та своїх повноважень.

Університет заохочує дослідників оприлюднювати результати у форматі наукових статей, доповідей і монографій в авторитетних міжнародних виданнях на умовах відкритого доступу.

Якщо публікація з'являється у виданні з передплатною моделлю, дослідники зобов'язані забезпечити відкритий доступ до авторської версії (відповідно до політики конкретного видавця) шляхом самоархівування в інституційному репозитарії Університету.

У разі співавторства з працівниками інших установ ця Політика застосовується до тієї частини результату, що створена дослідниками Університету, якщо інше не визначено спеціальною угодою.

Для результатів, отриманих у межах договірних досліджень, умови доступу визначаються положеннями відповідних договорів.

3.2 Ліцензування

Наукові результати, створені в Університеті, мають бути доступними одразу після публікації під стандартною відкритою ліцензією Creative Commons.

Для забезпечення максимальної можливості повторного використання наукових результатів, Університет встановлює такі рекомендації щодо ліцензування:

- Університет наполегливо рекомендує, а для результатів досліджень, що фінансуються за рахунок грантів із відповідними вимогами (наприклад, «Горизонт Європа»), вимагає застосування до рецензованого авторського рукопису (ААМ) ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). Ліцензія дозволяє будь-кому копіювати, поширювати, адаптувати та використовувати твір у будь-яких цілях (включаючи комерційні) за умови належного зазначення авторства. Вона стандартом для наукових публікацій у режимі відкритого доступу.
- Університет визнає, що в деяких дисциплінах або для певних типів публікацій (наприклад, монографії в гуманітарних науках) можуть бути доцільними більш обмежувальні ліцензії. У таких випадках допускається використання ліцензій, що обмежують комерційне використання або створення похідних творів, наприклад, CC BY-NC (Attribution-

NonCommercial) або CC BY-NC-ND (Attribution-NonCommercial-NoDerivatives). Вибір такої ліцензії має бути обґрунтованим.

Рекомендовані ліцензії Creative Commons для наукових результатів:

Ліцензія	Короткий опис	Основне застосування в Університеті
CC BY 4.0	Дозволяє копіювати, поширювати, змінювати, в т.ч. з комерційною метою, за умови зазначення авторства	Рекомендований стандарт для наукових статей, матеріалів конференцій та препринтів. Обов'язкова для багатьох міжнародних грантів
CC BY-SA 4.0	Дозволяє те ж, що і CC BY, але вимагає, щоб будь-які похідні твори поширювалися на умовах тієї ж ліцензії	Відкриті освітні ресурси, програмне забезпечення, посібники, де важливо зберегти відкритість похідних продуктів
CC BY-NC-ND 4.0	Дозволяє копіювати та поширювати твір, але забороняє його комерційне використання та створення похідних творів	Монографії, навчальні посібники, художні твори, де автор бажає зберегти цілісність твору та обмежити його комерціалізацію
CC0 (Public Domain)	Повна відмова від авторських прав. Твір переходить у суспільне надбання, дозволяючи будь-яке використання без обмежень	Рекомендований стандарт для дослідницьких даних та метаданих, де максимальна можливість повторного використання є пріоритетом

4. УПРАВЛІННЯ ТА ВІДКРИТИЙ ДОСТУП ДО ДОСЛІДНИЦЬКИХ ДАНИХ

4.1. Принципи FAIR

Університет визнає дослідницькі дані цінним науковим активом, що потребує ретельного управління протягом усього життєвого циклу. Всі дослідницькі дані, що генеруються або збираються в ході виконання наукових проєктів в Університеті, повинні управлятися відповідно до **принципів FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable)**.

Це означає, що дані мають бути:

- **Findable** (*придатними для пошуку*) - дані та метадані повинні мати унікальні постійні ідентифікатори (наприклад, DOI), бути детально описаними та зареєстрованими в пошукових ресурсах.
- **Accessible** (*доступними*) - має бути зрозуміло, як отримати доступ до даних, за потреби – з використанням протоколів автентифікації та авторизації. Метадані мають залишатися доступними навіть тоді, коли самі дані вже недоступні.
- **Interoperable** (*сумісними*) - дані мають використовувати формальні, доступні, спільні та широко застосовувані мови, формати та стандарти для представлення знань, що дозволяє їх інтегрувати з іншими даними.
- **Reusable** (*придатними для повторного використання*) - дані мають бути детально описані, щоб їх можна було відтворити та/або об'єднати в різних налаштуваннях. Вони повинні мати чітку та зрозумілу ліцензію на використання.

Важливо наголосити, що **FAIR-дані не обов'язково є відкритими даними**. Дані можуть мати обмежений доступ з легітимних причин, але при цьому вони повинні залишатися керованими за принципами FAIR (наприклад, їхні метадані є відкритими та детальними).

4.2. План управління даними (Data Management Plan - DMP)

Університет рекомендує створення **плану управління даними (DMP)**, зокрема для тих, що отримують зовнішнє фінансування.

DMP розробляється на етапі планування проєкту та регулярно оновлюється протягом його реалізації. Він повинен містити щонайменше таку інформацію:

- опис даних - тип, формат та обсяг даних, що будуть згенеровані або зібрані;

- стандарти та метадані – Які стандарти метаданих, документації та форматів будуть використовуватися для забезпечення сумісності та повторного використання;
- поширення та доступ - як і де дані будуть поширюватися, які інструменти знадобляться для доступу до них; політика доступу (відкритий, обмежений, закритий) та причини будь-яких обмежень;
- збереження - які дані мають довгострокову цінність, де вони будуть зберігатися після завершення проєкту та на який термін.

DMP є інструментом планування розвитку наукової інфраструктури Університету та освітніх програм.

4.3. Доступ, ліцензування даних їх захист та конфіденційність

Доступ до даних надається відповідно до принципу «настільки відкрито, наскільки можливо, настільки закрито, наскільки необхідно». Якщо дані відкриті, доступ до них має бути негайним.

Доступ до дослідницьких даних забезпечується через інституційний репозиторій даних Університету для вільного повторного використання, довготривалого зберігання та розповсюдження за умови коректного посилання на джерело, а також із метою підтвердження наукових результатів, оприлюднених у наукових звітах, статтях, доповідях, монографіях тощо.

Для відкритих даних рекомендується використовувати ліцензії, що забезпечують максимальну свободу повторного використання, зокрема **Creative Commons Public Domain Dedication (CC0)** або **Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY)**. Це усуває юридичні перешкоди для інтеграції даних у нові дослідження.

Дотримання принципу «настільки закрито, наскільки необхідно» вимагає чіткого визначення легітимних підстав для обмеження доступу до дослідницьких даних. До таких підстав належать:

Критерій обмеження доступу	Опис/Умови застосування
Захист персональних даних	Якщо дослідницькі дані містять інформацію, що дозволяє ідентифікувати фізичних осіб, доступ до них має бути обмежений відповідно до законодавства України про захист персональних даних та, у відповідних випадках, до Загального регламенту ЄС із захисту даних (GDPR)
Комерційний потенціал	Якщо дані є частиною розробки, що має потенціал для комерціалізації (наприклад, патентування), доступ до них може бути тимчасово обмежений для забезпечення захисту прав інтелектуальної власності

Національна безпека та суспільний інтерес	Доступ до даних може бути обмежений, якщо їх розкриття може створити загрозу національній безпеці або іншим важливим суспільним інтересам
Етичні обмеження	Якщо дані стосуються вразливих груп населення або їх розкриття може завдати шкоди учасникам дослідження, їхнім сім'ям чи спільнотам, доступ до таких даних має бути обмежений

У всіх випадках, коли доступ до даних обмежений, їхні метадані повинні залишатися відкритими та відповідати принципам FAIR. Метадані повинні чітко пояснювати причини обмеження доступу та умови, за яких доступ може бути наданий (наприклад, через укладення угоди про використання даних).

РОЗДІЛ 5. ІНШІ КОМПОНЕНТИ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

Усвідомлюючи, що відкрита наука є багатовимірним явищем, Університет заохочує та підтримує розвиток й інших її компонентів, які виходять за межі відкритого доступу до публікацій та даних. Цей підхід базується на комплексній моделі «восьми стовпів відкритої науки», і позиціонує Університет як інституцію, що прагне до глибокої культурної трансформації, а не лише до формального виконання вимог:

	Компонент	Політика університету та ключові вимоги
1	Відкриті освітні ресурси / Open Educational Resources (OER)	Заохочується створення, адаптація й поширення курсів, підручників, методичних матеріалів і тестів під відкритими ліцензіями; забезпечення доступності та якості освіти; обмін педагогічними практиками
2	Відкрите ПЗ та код / Open Source Software & Code	Використання та розробка ПЗ з відкритим кодом у навчанні й дослідженнях; публікація коду, створеного в проєктах, під сумісними відкритими ліцензіями
3	Громадянська наука / Citizen Science	Підтримка проєктів із залученням громадян до збору/класифікації/аналізу даних; підвищення наукової грамотності та довіри до науки.
4	Відкрите рецензування / Open Peer Review	Заохочується участь у прозорих моделях рецензування (відкриті імена/коментарі рецензентів); вибір видань, що практикують відкриті моделі
5	Відкритий доступ до публікацій / Open Access	Публікація результатів у ОА-виданнях; обов'язкове депонування авторських версій у репозитаріях з присвоєнням DOI/Handle; перевага ліцензії CC BY
6	Відкриті наукові дані / Open Research Data	Обов'язкові DMP; відкриття наборів даних і метаданих за умови правової та етичної допустимості; дотримання FAIR-принципів
7	Відкрита методологія / Open Methodology	Публікація протоколів, методик, лабораторних журналів/ робочих скриптів, середовищ виконання; документування версійності й параметрів для відтворюваності
8	Відкрита інфраструктура та інтероперабельність / Open Scientific Infrastructure & Interoperability	Розвиток стійких, доступних, інтероперабельних платформ (репозитарії, CRIS, журнальні системи) з відкритими стандартами й API

6. ІНФРАСТРУКТУРА, ПІДТРИМКА ТА НАВЧАННЯ

Успішна реалізація політики відкритої науки надійною інфраструктурою та скоординованою системою підтримки. Університет визначає такі ролі та відповідальність ключових підрозділів:

Наукова бібліотека визначається як центральний координаційний центр (хаб) з питань відкритої науки в Університеті. До її обов'язків належать:

- адміністрування, технічна підтримка та розвиток інституційного репозиторію;
- надання консультацій членам університетської спільноти з питань авторського права, ліцензування, політик видавців та вимог грантодавців;
- проведення тренінгів та інформаційних заходів з усіх аспектів відкритої науки;
- надання допомоги у створенні та перевірці Планів управління даними (DMP);
- моніторинг виконання Політики та щорічне звітування.

Науково-дослідна частина відповідає за інтеграцію вимог відкритої науки в процедури управління науковими проєктами. Це включає перевірку наявності DMP та планів поширення результатів при поданні заявок на гранти, а також контроль за виконанням зобов'язань з відкритого доступу у звітній документації проєктів.

Інформаційно-обчислювальний центр забезпечує технічну стабільність, кібербезпеку, інтероперабельність та довготривале збереження даних в інституційному репозиторії та функціонування іншої цифрової інфраструктури Університету.

Університет забезпечує систематичне та безперервне навчання для формування у членів університетської спільноти навичок, необхідних для практики відкритої науки. Навчальні заходи повинні включати:

- регулярні семінари, вебінари та практичні тренінги з таких тем, як принципи FAIR, розробка DMP, вибір ліцензій Creative Commons, робота з репозиторієм, академічна доброчесність у цифровому середовищі;
- розробку та поширення онлайн-курсів, методичних посібників та інструкцій, доступних на веб-сайті Наукової бібліотеки;
- інтеграцію модулів з відкритої науки та цифрової грамотності до освітніх програм для аспірантів, роблячи ці компетентності невід'ємною частиною підготовки науковців нового покоління.

7. ПОЛІТИКА СТИМУЛІВ ТА ОЦІНКИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Університет визнає, що для справжньої культурної трансформації на користь відкритої науки недостатньо лише вимог та інфраструктури. Необхідно змінити систему стимулів та критеріїв, за якими оцінюється та винагороджується наукова діяльність. Традиційна залежність від кількісних показників, таких як імпакт-фактор журналу та індекс Гірша, часто створює бар'єри для впровадження відкритих практик.

Університет заявляє про свій намір системно вдосконалювати систему оцінки наукової діяльності, рухаючись до більш якісного, комплексного та відповідального підходу. Університет підтримує міжнародні ініціативи, спрямовані на реформування оцінки досліджень, такі як Коаліція з просування оцінки досліджень (CoARA).

Для того, щоб узгодити індивідуальні кар'єрні стимули дослідників із цілями цієї Політики, Університет зобов'язується офіційно визнавати та винагороджувати практики відкритої науки.

При проведенні конкурсного відбору на посади наукових та науково-педагогічних працівників, до уваги братимуться не лише традиційні публікації, а й інші наукові результати, створені та поширені з дотриманням принципів відкритої науки. Зокрема до таких результатів належать:

- створення та поширення високоякісних, добре документованих та FAIR-сумісних наборів даних;
- розробка та публікація програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом;
- створення та поширення відкритих освітніх ресурсів;
- організація та участь у проєктах громадянської науки;
- публікація препринтів та участь у відкритому рецензуванні.

8. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА МОНІТОРИНГ

8.1 Розподіл відповідальності

Для забезпечення ефективного впровадження та дотримання Політик встановлюється чіткий розподіл відповідальності між усіма учасниками процесу. Цей підхід відповідає рекомендаціям провідних міжнародних моделей інституційних політик.

Науковці, аспіранти, докторанти та студенти (автори) несуть першочергову відповідальність за дотримання вимог Політик щодо власних наукових результатів. Це створення та дотримання DMP, відповідальне управління даними та коректне використання ліцензій.

Керівники структурних підрозділів (кафедр, факультетів, наукових центрів) відповідають за інформування співробітників своїх підрозділів про вимоги цих Політик та сприяють його виконанню. Вони несуть відповідальність за впровадження практики відкритої науки.

Адміністрація Університету (ректорат, Вчена рада) несе загальну відповідальність за стратегічну підтримку політики відкритої науки. Це включає виділення необхідних ресурсів для розвитку інфраструктури, підтримку служб, впровадження системи стимулів та періодичний перегляд Політик.

8.2. Моніторинг, звітність та перегляд Політик

Для забезпечення дієвості та актуальності Політик запроваджується система моніторингу та регулярного перегляду.

Наукова бібліотека, як координаційний центр, щорічно готує та оприлюднює публічний звіт про стан впровадження відкритої науки в Університеті. Звіт має містити кількісні та якісні показники, такі як: кількість депонованих публікацій та наборів даних в репозиторії, динаміка заповнення репозиторію, кількість проведених тренінгів та консультацій, аналіз основних викликів та успішних практик.

Політики підлягають обов'язковому перегляду НТР Університету кожні три роки або раніше, у разі суттєвих змін у національному законодавстві чи міжнародних стандартах у сфері відкритої науки. Це забезпечить постійну відповідність політики Університету найкращим світовим практикам.